

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 77. — ŠTEV. 77.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.
NEW YORK, MONDAY, APRIL 2, 1923. — PONDELJEK, 2. APRILA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.
VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

FRANCOSKA NASILJA V RUHR-OKRAJU

Francoske čete so ubile šest ljudi in trideset ranile tekom izgrediv, ki so se završili pri Kruppovih napravah v Essenu. — Stražnik Kruppovih naprav ni hotel odpreti vrat inženirjema in vojaštvu, ki ju je spremljalo.

Duesseldorf, Nemčija, 31. marca. — Francoski častnik, katerega je spremljalo dvanaest mož in katerega je ogrožalo na stotine delavcev iz Kruppovih tovarov v Essenu, je ukazal streljati, in vsled tega je bilo ubitih šest Nemcev ter ranjenih približno trideset.

Pozneje je ljudska množica grdo pretepla dva francoska inženirja, in ranjeni so bili tudi številni vojaki, ki so spremljali inženirja.

Oddelek vojaštva je bil poslan z inženirjema vred v Kruppove naprave. Stražnik, ki je pazil pri vratih, ni pustil čet noter, pač pa pričel žvižgati na parno piščal, nakaar so prileteli na lice mesta delavci.

Francosi so napredovali proti garaži, in kmalu se je zbralo krog slednje na stotine nemških delavcev, ki so skušali preprečiti Francozom, da bi se polastili naprav.

Častnik, ki je poveljeval oddelku francoskih vojakov, je ukazal slednjim, naj nabašejo puške ter svetloval nemškim delavcem; naj mirujejo in ne nadlegujejo francoskih čet. Nemški delavci pa so klub temu navalili na francoski vojaštvo, ki je dobilo najprvo povelje streljati preko glav. Ker pa ni bilo mogoče ustrahovati ljudske množice na ta način, je pričela francoska soldateska streljati med neoborožene ljudi.

Kmalu nato so dospela ojačenja, ki so razpršila ljudsko množico.

ZNANSTVENIK ŽRTEV X. ŽARKOV.

Pariz, Francija, 28. marca. — Dr. Richard, radiografski izvedenec bolnišnice v Havre je resno zbolel, ker se je neprestano izpostavljaval Roentgenovim žarkom. Zdravniki so izjavili, da mu bodo morali odrezati desno roko. Neprestano izpostavljanje tem žarkom ustvari neko obliko raka, ki se hitro razširi, ko doseže gotov stadij. Učenjaki pa kljub temu nadaljujejo s svojimi poskusi.

ZAVEZNIKI SOGLAŠAJO GLEDE ODGOVORA NA TURŠKE PROTIPREDLOGE.

London, Anglija, 28. marca. — Včeraj zvečer se je končala zaveznikiška konferenca, ki je razpravljala o mirovnih pogojih s Turčijo. V uradni izjavi, ki je bila izdana takoj nato, se glasi, da so se dogovorili glede odgovora na angorske protipredloge. Zaveznikiške vlade morajo seveda potrditi ta sklep konference.

RUSI SE NORČUJEJO IZ PRO- TESTOV.

Moskva, Rusija, 1. aprila. — Ko je dospelo sem poročilo, da so newyorški rabinci protestirali proti nameravanemu usmrčenju nadškofa Zeplika, je objavila tujkajnska "Pravda" članek, v katerem pravi med drugim sledeče: Židovski bankirji vladajo svetu, toda židovski rabinci pozabljajo, da so katoličani stoletja preganjali Jude. Resnični vzrok tega protesta je strah, da bodo prišli prihodnji na vrsto židovski rabinci.

NOVE CARINSKE DOLOČBE VELJAVNE NA IRSKEM.

Dublin, Irsko, 1. aprila. — Opolnoči so stopile v veljavo nove carinske določbe. Prvi parnik, katerega so preiskali, je bil parnik "Bandon, last angleško-irske paroplovne družbe. Vse potnike so pridržali ter jim pregledali kovčege.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OKREMLJU

Na potem naše banke izvršujejo naslednje, hitro in po nizkih
cena.

Vselej se hitro naše denarje izplačajo:

Jugoslavija:

Raspotilja na našo pošto in izplačajo "Kr. poštni čekovalni list" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pošt na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. . .	\$ 1.30	K 400
200 Din. . .	\$ 2.40	K 800
500 Din. . .	\$ 5.60	K 2,000
1000 Din. . .	\$ 11.10	K 4,000
2000 Din. . .	\$ 22.20	K 8,000
5000 Din. . .	\$ 54.50	K 20,000

Italija in zasedeno okraj:

Raspotilja na našo pošto in izplačajo "Jadranska banka" v Trstu, Opotici in Zadru.

50 lir	\$ 3.00
100 lir	\$ 5.70
300 lir	\$ 16.20
500 lir	\$ 26.50
1000 lir	\$ 52.00

Za pošiljalce, ki presegajo znesek pet tisoč dolarjev ali po dvatisoč lir dovoljujejo po možnosti po poštini popust.

Vrednost dolarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam doseže poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glajše pošiljam očito v tem listu. Denar nam je pošliti najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKNER STATE BANK

68 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

VELIKANSKA POVODENJ V OKOLICI PARIZA.

Vsled silnega deževja je reka Seine jako narasla. Bati se je bilo, da bo preplavila več pariških predmestij. Zgornja slika nam kaže, provizorčen most, spodaj je pa dvorišče francoskega posestva, obdano z vodo, da prebivalci ne morejo nikamor.

ALI BO SKLENJEN MIR S TURČIJO?

Mir s Turčijo je lahko takoj sklenjen, samo če sta pripravljene obe stranki dati nekoliko manjših koncesij. Izjava Harringtona.

London, Anglija, 1. aprila. — General Sir Charles Harrington, vrhovni poveljnik zaveznikiških sil v carigradskem ozemlju, je takoj po svojem prihodu semkaj povedal poročevalcem Zdrženega tiska, da kažejo vsa znamenja, da bo v doglednem času sklenjen mir s Turčijo, seveda le pod pogojem, da bodo pokazali tako zavezniki kot Turki primerne duha sprave in prilagoditve. General Harrington je rekel, da je prišel v London na kratke počitnice in oddih ter rekel nadalje, da bo prispeval kar bo v njegovih močeh, da pripomore k uspehu sedanjih konferenc zaveznikiških izvedencev, ki preiskujejo turške protipredloge k mirovni pogodbi, sestavljeni na konferenci v Lausanne. Rekel je, da je prepričan, da bodo Kemalisti sprejeli izpremenjeni in ublaženi osnutek mirovne pogodbe, katerega sestavlja sedaj v Londonu.

Seveda sem vesel malega odliha po dolgem in napornem bivanju na Bližnjem iztoku. — Je rekel general. — Velik užitek je dihati čist zrak Anglije. Celih devetnajst mesecev nisem imel niti ure dopusta in odšel bom med zeleno gričevje Surreyja, da pozabim neprijetnosti in zapletljave bližnjega iztoka.

Celi položaj je sedaj v rokah politikov in prepričan sem, da ne bodo storili ničesar, kar bi pokvarilo izvrstne prilike za končno uveljavljenje toliko zaželenega miru.

Po preteku par tednov se bo general Harrington vrnil v Carigrad, da zaključi tam svoje delo. V Anglijo se bo vrnil dne 1. junija, da prevzame dolžnosti angleškega vrhovnega poveljnika na severu.

Iz Angore prihajajo poročila, da je postal položaj ugodnejši in da so tudi ekstremisti pripravljene nekoliko popustiti od svojih prvotnih zahtev, ki so bile skrajno radikalne ter nesprijemljive za zaveznike in Ameriko, posebno glede kapitulacij ali posebnih pravosodnih pravic za inozemce, živeče v Turčiji.

Tudi iz Carigrada so prišla poročila, ki kažejo položaj v lepši luči in vsled tega je verjetno, da bo končni mir kmalu uveljavljen.

POINCARÉ PERE UMAZANO PERILO

Francoski ministriški predsednik Poincaré je sprejel v avdienci ameriškega časnika ter mu je obrazložil svoje nazore.

Pariz, Francija, 1. aprila. — Francoski ministriški predsednik Poincaré je sprejel včeraj v avdienci Franka B. Noyesa iz Washingtona, ki je predsednik Ass. Press.

Med drugim mi je rekel: — Jako sem počaščen, ker mi je mogoče govoriti z vami. Čustva vaše organizacije nepram Franciji so mi namreč jako dobro znana.

Veselo me bo, če vam bom mogel pojasniti par vprašanj, glede katerih je ameriški narod še vedno v zmoti.

V Ameriki se vedno bolj utrjuje prepričanje, da Francija ni storila prav, ker je zasedla Ruhr okraj. Po mojem mnenju ni Franciji kazalo drugega, kot storiti to, Francija se je naveličala večnih obljub. Nemčija je namreč neprestano obljubljala, dala pa ni ničesar.

Prepričani ste lahko, da nismo iz голе sebičnosti zasedli Ruha. Mi nečemo nobenega posredovanja. Vsako posredovanje bi namreč ojačilo nemški odpor.

Včeraj se je pripetil v Ruhr obdobjanja vrednega dogodka. Francoski vojaški oddelek je obkolila razburjena ljudska množica ter ga tako ogrožila, da so se morali vojaki poslužiti orožja. Odgovornost za prelito kri bo padla na one, ki ne poznajo meje v svojem čuvanju.

Nobena sila na svetu ne more odvrniti Francije s poti, katero je ubrala. Francija se bo poslužila svoje prošle miroljubnosti in svoje stare potrpežljivosti, in s pomočjo teh dveh sredstev bo končno zlomila nemški odpor.

rečila, ki kažejo položaj v lepši luči in vsled tega je verjetno, da bo končni mir kmalu uveljavljen.

PRIHODNJO ZIMO BO DOSTI PREMOGA

Delavski tajnik je imel pridigo o veliki prosperiteti. Prihodnjo zimo bo dosti premoga. — Število brezposelnih.

Washington, D. C., 1. aprila. — Danes je izdal delavski tajnik Davis jako značilno poročilo, v katerem je primerjal sedanje delavske razmere z razmerami preteklega spomladi.

Povdaril je, da je nastopilo trajno razdobje prosperitete, v kateri se bodo končale vse depresije, ki so sledile vojni.

Nadalje je opozoril ljudi, naj se sedaj kupujejo premog za bodočo zimo. S tem se bodo v prvi vrsti preskrbeli s kurivom, v drugi vrsti bodo pa vzdržali zmerne cene za premog.

Še pred dobrim letom je bila v nekaterih industrijah velika stagnacija. Posledica tega je bilo najmanj pet milijonov brezposelnih. To število bo kmalu znižano na normalno višino.

Jeklarska industrija je dobila neizmerno veliko naročila, — skoraj za osem milijonov ton. Podobno je v tekstilni industriji.

Svoje poročilo je zaključil z besedami: Lahko mi verujete, da prihodnjo zimo ne bo manjkalo premoga. Razmere v premogovni industriji so se izvanredno izboljšale. Dela bo dovolj in tudi premoga.

VELIKANSKO ZBOROVANJE ANGLEŠKIH BREZPOSTELNIH

London, Anglija, 1. aprila. — Na stotine bogatih Londončanov se je podalo za velikonočne praznike v razna kapališča, v Londonu je pa zborovalo na stotine brezposelnih, ki si odločno zahtevajo, naj jim vlada nekoliko izboljša bden položaj.

Naval k zborovanju je bil tak velikanski, da so morale skrbeti za red močne vojaške patrulje.

NEMŠKI KANCLER BI SE RAD POGAJAL

Nemški kancler je pripravljen pogajati se s Francozi, se predno bi slednji izpraznili Ruhr okraj. — Mussolini pravi, da je treba omejiti ruhrsko vprašanje le na odškodnino. — Uravnava je mogoče doseči potom svetovne konference.

Berlin, Nemčija, 31. marca. — Nemčija je pripravljena pogajati se glede uravnave ruhrskega vprašanja še predno bi francoske čete zapustile Ruhr okraj, a seveda le pod pogojem, da bo Pariz definitivno obljubil, da bodo francoske čete zapustile okraj, kakorhitro bo sklenjen dogovor.

Ta stališče je zavzel kabinet kancelarja Cuno-ja, in o najnovejših razvojih je informiral poročevalca newyorškega "Heralda" uradnik, ki je v tesnem stiku s kancelarjem, ki je še vedno bolan.

Na Wilhelmstrasse pa so zanikali govorice glede skorajšnjih pogajanj, in merodajni krogi pripisujejo le malo važnosti takozvani antanti, katero sta baje sklenila italijanski ministriški predsednik Mussolini ter belgijski minister za zunanje zadeve, Jaspar.

V vladnih krogih prevladuje mnenje, da je zavzel italijanski ministriški predsednik stališče, da je treba omejiti Ruhr vprašanje na vojno odškodnino in da ne sme priti pri tem v poštev varnost Francije.

Mussolini baje soglaša s Francozi in Belgijci v tem, da morajo priti prvi predlogi za mir od nemške vlade in da je za enkrat nemogoče vsako posredovanje kake tuje vlade.

"Voerwaerts", nemški socialno-demokratski organ, vidi precej upanja v ugotovilo francoskega ministrskega predsednika Poincaréja, katero je naslovil na angleške delavske voditelje in v katerem se glasi, da bo Anglija povabljen na vsako razpravo z Nemčijo, ki se bo pečala z vojno odškodnino ter vprašanjem Ruhr okraja.

Glede tega pravi list:

"Končna uravnava reparacijskih in okupacijskih vprašanj je v interesu celega sveta. Končno uravnava pa je mogoče doseči le potom svetovne konference. Nemčija mora pokazati, da bo plačala to kar more. Francija pa mora pokazati, da je pripravljena izprazniti zasedeno ozemlje ter se odpovedati vsemu, česar ne more doseči.

"V vsakem oziru pa je treba zmernosti na obeh straneh, kajti v drugem slučaju bo vnovič izbruhnila vojna, še bolj strašna in usodepolna kot pa je bila zadnja svetovna vojna."

BIVŠI BOLGARSKI MINISTRI SPOZNANI KRIVIM.

Sofija, Bolgarsko, 1. aprila. — Vsi člani bivšega Radoslavovega kabineta so bili spoznani krivim, da so v svetovni vojni svojevoljno prisilili Bolgarsko, da je stopila na stran Nemčije. Pri obravnavi je bilo navzočih samo pet ministrov. Ostali so pobegnili iz dežele, nekaj jih je pa v bolnišnicah. Eden obtoženih ministrov je pred par meseci v bolnišnici umrl.

BANDITI SO OROPALI POŠTO V SPRINGFIELD, ILL.

Springfield, Ill., 1. aprila. — Na tukajšnji postaji so vdrl banditi v poštni voz ter odnesli pet zakljev. Detektivi so preiskali odise prstov ter izjavili, da je bil eden roparjev najbrž C. V. Shelton, ki im na vesti že par ducatov poštinih ropov. Koliko vrednosti je bila v ukradenih zakljih, pošt-na oblast ni hotela objaviti.

ŽRTVE ITALJANSKE FAKI- NAŽE.

London, Anglija, 31. marca. — Angleški podkonzul v Napolju, Robert Goldie, je podlegel danes ranam, katere je dobil včeraj, ko je s svojo ženo obiskal neko družino in ko ga je napadel neki bandit.

POROČILO O NOvem POGRO- MU NA ŽIDE.

Budimpešta, Ogrsko, 1. aprila. — Včeraj se je vršil v Jassy na Rumunskem velik pogrom proti tamšnjim Židom. Pogroma se je udeležilo več tisoč oseb. Petdeset židov je bilo mrtvih oziroma ranjenih. Mesto Jassy leži v severovzhodnem delu Rumunske in šteje 75,000 prebivalcev.

TURKI NAJ PREJKOMOČE ZAČNO Z NOVIMI POGAJANJI.

London, Anglija, 1. aprila. — Anglija, Francija, Turčija in Japonska so poslale turškemu zunanjemu ministru Ismed paši noto, naj angorska vlada čimprej obnovi svojo mirovna pogajanja v Angori.

Zavezniki so baje pripravljene ugoditi nekaterim turškim predlogom, o katerih niso hoteli pri zadnjem posvetovanju ničesar slišati.

STAVKA PREMAGARJEV V WASHINGTONU.

Iz države Washington poročajo, da je zastavkalo tam po raznih premogovnikih 2000 organiziranih premogarjev. Ljudje zahtevajo zvišanje plač. Upati je, da bodo družbe ugodile njihovim zahtevam.

BANČNI ROPARJI USTRELILI POMOŽNEGA ŠERIFA.

Muskogee, Okla., 1. aprila. — Štirje roparji so včeraj okradli državno banko v Gentry, Ark. Zasedoval jih je pomožni šerif Ben Smith, katerega so pa na begu ustrelili.

JAPONSKI PRINC SE JE SMRT- NO PONESREČIL.

Pariz, Francija, 1. aprila. — Brat japonskega Mikada, princ Kita se je danes ubil na avtomobilni vožnji med Parizom in Cherbourgom. Njegov avtomobil se je zaletel v drevo. Princ je bil na mestu mrtev.

ROJAKI NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ-
VEČJI SLOVENSKI DNEV-
NIK V ZDR. DRŽAVAH

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For one year in advance	For one year in advance
For one year in advance	For one year in advance
For one year in advance	For one year in advance

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznično.
Vse prihodnje in vse prihodnje dni. Denar naj se plačuje po
politi po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam
tudi prejeto bivalje namani, da hitreje najdemo naslovne.

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 3275

SILA, KI IZPREMINJA SVET

Eno največjih razkritij vseh časov je bilo razkritje delavskega razreda.

Nihče ne ve, kdaj je bil delavski razred razkrit.

Najbrže ni ta dogodek nikjer zaznamovan. Najbrž sploh ni mogoče določiti časa, ko je bil delavski razred razkrit.

Brez dvoma pa bi lahko odločili dobo v zgodovini človeškega rodu, ko se delavski razred še ni razvil, ko je bila le mešanica delavcev, ki se še niso odločili zgrniti se in organizirati se v razred.

Delavci so se morali zavesti svojih skupnih interesov, svoje skupne usode ter razviti skupnega duha. Vse svoje misli in aspiracije so morali okreniti proti skupnemu cilju predno so se mogli spojit kot določeni delavski razred.

Ta čudovita stvar je bila tudi izvršena.

Spravila je v človeške zadeve silo, temeljno energijo, ki bo v teku časa preobrazila tisoče in tisoče odnosov med ljudmi ter napravila iz sveta prostor, kot ga dosedaj človek še nikdar ni videl.

Dejstvo, da so delavci razred, da se zavedajo svojega bistva—ali z drugimi besedami—da s o razredno zavestjo, je danes najbolj mogoča in silovita stvar ne svetu.

Pomenja namreč, da obstaja sila, dinamiški nagon, ki je zmožen zdrobiti krivico in tiranstva, potisniti ti dve zlobni sili zavedno na stran ter dvigniti človeško pleme na višje popolnosti, o katerih ni nikdar prej sanjalo.

Res, velikansko in čudovito razkritje je bilo razkritje delavskega razreda.

Splošna situacija na Grškem.

Grški notranji minister Popandren je prispel dne 22. februarja v spremstvu številnih višjih uradnikov v Patras z namenom, prepotovati v imenu revolucionarne vlade cel Peloponez. Pri tej priliki je imel daljši razgovor z novinarji, ki jim je jasno predložil sedanjost položaj Grške.

Geslo revolucije je dejal, je rešitev in vzpostavitev. Navdušeni vojniki, ki so v zvezi s vsem rane težko odgovornost pred domovino, napenjajo vse sile, da rešijo domovino.

Revolucija je naša razvalina na vseh poljih. Narod kot tak, vojska, finance, vse je bilo v največjem neredu. Cela država je bila splošna razvalina, narod brez samozvesti in vere, vojska demoralizirana in desorganizirana. In na teh razvalinah je revolucija začela graditi. Prvo in najvažnejše njeno delo je bilo posvečeno vojski. Na čudovit način se je posredila tekom treh mesecev reorganizirati armado tako, da je zopet sposobna za boj.

Revolucija je izvedla dalekosežne reforme v državni administraciji, organizirala je mešane komisije, ki so začele reducirati uradništvo, ne na temelju političnega prepričanja, marveč moralne in profesionalne kakovosti. Revolucionarna vlada, kot naslednica katastrofe, je stala pred težko nalogo, vzbuditi v narodu zopet nacionalno čustvo in preprečiti finančni polum.

Ogromni dolgovi niso bili poravnani. Grška je izgubila vse bogastvo v Trakiji in Mali Aziji, ki znaša na stotine milijard, izgubila je najmanj za eno milijardo vojaškega materiala. Treba je bilo preskrbeti vojsko z obliko, z novim vojaškim materialom in vrednosti več sto milijonov. Treba je bilo pomagati enemu milijonu beguncem, plačati stare dolge itd. Toda perspektive za bodočo so ugodne. V slučaju vojne ne bomo

Brzjavna zveza z Japonsko.

Angleški družba "Great Northern Telegraph Company" otvori te dni direktno brzjavno zvezo med Vladivostokom in Japonsko. Meseca marca 1922 se je otvorila brzjavna zveza Petrograd—Peking in brzjavke za Japonsko so šle preko Kiatahe in Pekinga v Shanghai. Sedaj so uredili progo Blagovščensk—Vladivostok, s čimer je omogočena neposredna brzjavna zveza z Japonsko.

Lz Slovenije.

Smrtna kosa.

Premislil je po mučni bolezni Peter Jerneje, višji revident in transportni kontrolor južne železnice v Ljubljani. Pokojnik je bil vzoren uradnik, marljiv kot čebela, vendar skromen postojak od nog do glave ter je hael pravo in toplo jugoslovansko srce. Pred vojno je služboval vrsto let na Korškem, Zg. Stajerskem, l. 1908. je mogel zapustiti kot Slovenec Ptuj, dalje je služboval na postajah Ljubljana in končno v Logatecu.

Po prevratu ga je brutalna italijanska okupacijska oblast predstavila v tržaške zapore, kjer si je brezdomno nakopal kal svoje zavratne bolezni. Torej tudi ona izmed nešteti italijanskih žrtov. Po odpustu iz zapora je bil vpoklican v novo se snuječe ravateljstvo južne železnice v Ljubljani. Z vsvo svojo energijo se je lotil organizatoričnega dela ter si pridobil med svojimi tovariši velik ugled in vse priznanje, s svojo skromnostjo in odkritostjo pa prijateljstvo in spoštovanje. Tržaški zapor in materialne težave, ki danes volče ubijajo uradništvo, so ubile tudi tega zlatega človeka. Za njim žalujejo žena, oče in troje dece.

V ljubljanski javni bolnišnici je umrl P. Marijofil Holecsek, provincijal franciskanskega reda. Pokojnik je bil pred vstopom v samostan železniški uradnik. Ko mu je umrla ljubljena soproga, se je odrekel posvetnemu življenju in iskal pozabljenja v samostanu. Bil je tolerant in priljubljen duhovnik.

V Loki pri Mengšu je umrla Antonija Bernik, rojena Čapuder, trgovčeva soproga.

V St. Vidu nad Ljubljano je umrl Vid Brenec, ki je služil kot mesarski pomočnik nad 40 let pri Cirmanovi hiši.

V mariborski bolnici je umrla vpleposetnica Katika Rajh, rojena Moderiz Bistric pri Limbušu. Pokopali so jo v Pobrežju.

V Mariboru je umrl vpočkjen književod Mestne hranilnice Karl Staudinger.

V celjski javni bolnici je umrl Frane Šarlah, trgovec v Celju.

Smrtna nezgoda pri spravljanju lesa.

V Vrhpolju pri Kamniku je smrtno ponesrečil dmar Matevž Učar, ki je bil v gozdu zaposlen pri spravljanju lesa. Učarju je v smegu spodrsnilo, da je padel in z lesom vred zdrčel v dolino. Bil je težko poškodovan in je kmalu nato umrl. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

Pomladke Rdečega križa

po ameriškom sistemu se je ustanovil v Mariboru. Predaval je dr. Leopold Poljanec ter predstavil navzočim organizatorično pomladke Rdečega križa Miss Schoenberger iz Amerike, ki je spregovorila k ustanovitvi par besedi v angleškem jeziku. Po predavanju je bil določen odbor dam in gospodov, ki bo uvedel akcije v naše šole ter bo v stališnem stiku z enakimi društvi v tu- in inozemstvu. V odboru so: gospa Maistrova, gospa Štupčeva, ravatelj Tourinsek, nadzornik Lichtenwallner in še nekateri drugi.

VPRAŠAJTE SVOJEJA GROCERJA ZA MAGNOLIA STAR MLEKO

UPORABLJAJTE, KJERKOLI JE TREBA MLEKA IN SLADKORJA.

LABELI VAM BODO PRINESLI VRED. NA DARA ZA VAŠ DOM. PIŠITE NA KATERIKOLI NASLOV NA DRUGI STRANI LABELNA ZA ILUSTRIRAN SEZNAM DARIL.

"Izplačilo se hraniti labelne."

Tatvine v Ljubljani.

Marjeti Vogel na Trnovskem pristanu je bilo s hodnika ukradeno za 2000 K spodnjega perila. — Iz dviščica Vinka Kržaja na Selu Štev. 42 je nekdo izmaknil deset kokoši in petelina.

Božidar Sever od Madžarov ubit.

Beograjski listi poročajo, da je bil Slovenec Božidar Sever v noči od Madžarov ubit v ječi v Budimpešti, ker se je nahajal v zaporu. Kakor znano, je bil Sever svojčas general v Dobroji Lendavi, udeleženec v Dohji Lendavi, udeleženec v pa se je gospodarsko in politično v celnem Prekmurju, ki ga je tako dobro poznal. Zato je bil kasneje prideljen kot ekspert razmejnitveni komisiji, ki je imela določiti definitivne meje med Jugoslavijo in Madžarsko v Prekmurju. Na doslej še vedno ne dovolj pojasnjen način je prišel Sever v roke madžarskih oblasti, ki so ga odvedle v Budimpešto. Pod obožbo špijonaže in veležade so ga držali v Budimpešti zaprtega nad leto dni. Jugoslovansko znanje ministrstvo se dolge mesece ni brigalo zanj. Šele v zadnjem času se je pod ponovnim pritiskom s slovenske strani odločilo k intervenciji. Madžari so naposled obljubili, da ga izpustijo, ako jugoslovanska vlada istočasno izpusti nekatere izmed jugoslovanskih madžarskih državljanov, ki so bili radi veležade od jugoslovanskih sodišč obsojeni na ječo.

Na tej točki je zadeva zastala. Po čigavi krivdi, bi bilo dobro še ugotoviti. V tem je pred nekaj tedni umrl v ječi dr. Varga, eden izmed obsojenih sudiških Madžarov. Madžarski listi so dvignili velik krč, češ, da je bil Varga v ječi ubit. Ne da bi zahtevali od jugoslovanskih oblasti kakih pojasnil, so izročili v Budimpešti nesrečnega Severja madžarskim fašistovskim banditom, ki so znesli nad njim svojo staro jezo in ga kratkoma umorili. Sedaj seveda se izgovarja madžarska vlada, da je Božidar Sever v ječi "nenadoma umrl". Upati je, da bo znal jugoslovanski zunanji urad, ko že ne more več pomagati Severju, ki ga ima v prvi vrsti on na vesti, varovati vsaj zdaj jugoslovansko narodno čast in da zahteval od madžarske vlade zadoščenja za prebito kri rojaka Severja.

Smrtna kosa.

V Leseah je nenadoma preminil posestnik Ivan Žark. Pokojnik je bil na Goronjskem splošno znan in je vžival velik ugled. Bil je kremenit značaj in kot odločen naprednjak eden glavnih stebrov naprednega gibanja na Goronjskem. V Leseah je bil ponovno izvoljen za župana. Žark je bil dolga leta tudi odbornik, sedaj pa načelnik nadzornišтва posojilnice v Radovljici.

V Spodnjih Vodalah pri Mokronogu je umrl veleposetnik in gostilničar Fran Flajs, star 59 let. Truplo so prepeljali v Trzinče ter je tam položili k večnemu počitku.

V Ljubljani je umrl Aleksander Kuzman Karavajec, general-lajtnant bivše ruske carske vojske. Zadel ga je mrtvoud. Pokojnik se je udeležil rusko-turške vojne leta 1877—78, rusko-japonske vojne leta 1904—05 in svetovne vojne, v kateri se je kot komandant 42. armijskega kora udeležil več bitk in bil tudi ranjen. Po izbruhu ruske boljševiške revolucije je stopil v Denikinovo armado in se po razpadu iste preselil v Jugoslavijo. Zadnje mesece se je preživljal v Ljubljani kot diurnist pri postnem ravateljstvu. Pokojnik je bil z vojaškimi častmi. Pogreb se je udeležil ljubljanski občinski zbor z divizionarjem polkovnikom Vučkovićem na čelu, ruska kolonija, višji poštni ravatelj dr. Debeljak, predsednik Ruskega krožka v Ljubljani, dr. Lavrenčič in nekaj občinstva. Ob mrtvaškem vozu je korakala častna straža s sabljami, med pogrebom pa je svirala godba Dravske divizije, za katero sta korakala dva oddelka vojaštva. Ruski peški zbor se je poslovlil od generala-begunca z ruskimi žalostinikami, oddelke vojaštva pa je odšel v slovo častno salvo.

Peter Zgaga

Dober govornik je tisti govornik, ki ve, kdaj mora prenehati z govorom.

V Atlantic City se je pred kratkim osnovalo društvo "Zagriznejnih sameev".

Ženske so vsled tega ustanovile "Društvo Samie".

Iz zadnjih poročil je razvidno, da se bosta oba kluba v kratkem inkorporirala.

Jako značilno je dejstvo, da so dosedaj še malokoga iskali zastran poštenosti.

In da bi mu kaj dali, tudi še nikogar niso iskali.

Ne vem, če je bilo res, toda povedali so mi naslednje:

Mladji lepi vdovi je umrl mož. Mož je imel veliko ponošenih oblek. Star Žid je hotel te obleke kupiti, toda le pod pogojem, da jih mlada vdova prej dobro zakrpa in izlika.

Domenila sta se, da bo delo po preteku štirinajstih dni končano. Po štirinajstih dneh pride Žid v hišo po obleke.

— Ali ste zakrpal in izlikali, draga gospa? — jo je vprašal poiznično in obzirno.

— Suknje sem zakrpal in izlikala — mu odvrne vdova. — Ko sem pa prišla do hlač, me je ob spominu na pokojnega moža navdala taka žalost, da nisem mogla več delati.

Dragi rojak mi piše:

Čikažani pravijo, da so najbolj izkušeni politiki ter se vedno sklicejejo na parlamentarni red. Bog ve, kje je bil parlamentarni red tedaj, ko so delili zapuščeno milijondolarskega fonda?

Na svetu žive optimisti, katerim ni nobena stvar dosti slaba in nevarna.

Če mu še tako grozoto poveste, se bo vdano nasmešnil rekoč: Lahko bi bilo še slabše.

Tudi v prijateljski družbi, ki se je zbirala vsak četrtek, je bil tak optimist.

Pri nekem takem sestanku je začel tovariš pripovedovati:

— Ali že veste? Ko je prišel večeraj zvečer trgovec M. domov, je dobil svojo ženo v objemu mladega pisarja. Vse razjarjen je potegnil revolver ter ustrelil ženo, pisarja in samega sebe.

Vsi navzoči so zazijali. To je bilo nekaj groznega.

Optimist se je pa mirno oglašil: — Lahko bi bilo še slabše.

— Kako vendar? — so začeli siliti vanj. Slabše bi nikakor ne moglo biti.

— Seveda, bi bilo lahko — je odvrnil. — Če bi bil, prišel trgovec predvečerašnjim zvečer nepričakovano domov, bi bil mene ustrelil.

Čimveč je advokatov, temdaljši je proces.

Čimveč je zdravnikov, temkrajši je proces.

Slisal sem, da je vaš oče bolan. — Da, bolan je.

— Upam, da ni nič nalezljivega. — Upam, da ni. Zdravnik je rekel, da je zbolel vsled prevelikega dela in napora.

Prohibicija je izvanredno dobro sredstvo za nabavo vsakovrstne pišaje.

Slisal sem, da je vaš oče bolan. — Da, bolan je.

— Upam, da ni nič nalezljivega. — Upam, da ni. Zdravnik je rekel, da je zbolel vsled prevelikega dela in napora.

Prohibicija je izvanredno dobro sredstvo za nabavo vsakovrstne pišaje.

Slisal sem, da je vaš oče bolan. — Da, bolan je.

— Upam, da ni nič nalezljivega. — Upam, da ni. Zdravnik je rekel, da je zbolel vsled prevelikega dela in napora.

Prohibicija je izvanredno dobro sredstvo za nabavo vsakovrstne pišaje.

Slisal sem, da je vaš oče bolan. — Da, bolan je.

— Upam, da ni nič nalezljivega. — Upam, da ni. Zdravnik je rekel, da je zbolel vsled prevelikega dela in napora.

Prohibicija je izvanredno dobro sredstvo za nabavo vsakovrstne pišaje.

Slisal sem, da je vaš oče bolan. — Da, bolan je.

Jugoslovanska

Katoli. Jednosta

Ustanovljena l. 1898

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki.

Predsednik: RUDOLF BERDAN, 225 E. 15th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS RALANT, Box 164 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Stožnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Magajnik neplačanih prisil: JOHN MOVERN, 613 — 10th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni urednik.

Dr. JOE V. GRAHEK, 643 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadomestni urednik:

ANTON KRAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 15 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4223 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 420, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK KORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor.

VALENTIN PIRC, 718 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasil: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih snajev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse priporočila naj se pošiljajo na pred sednika porotnega odbora. Prošnje za prijem novih članov in boljša splošna naj se pošiljajo na vrhovnega urednika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoca vsem jugoslovanskim obilnim pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se pripravi na bilježnega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na vsi tajnika. Novo društvo se lahko vzgane s 2 člani ali članicami.

Razne vesti.**Zadnje besede dveh obsojencev.**

V Toulouse na Francoskem so objavili korporala Patteja in prostaka Virneaua, ki sta umorila nekega kmetovalca in njegovega hčera. Ko so ju zjutraj zbudili, sta šla mirno k maši. Patte je pred eksekucijo izjavil: — Kristijan sem in kot kristijan umrjem. Napravil sem greh, in sedaj se zanj pokorim. — Vigneau je rekel: — Odklonili ste mojo prošnjo za pomilostenje in prav ste storili, ker midva sva prava krivca.

Človeške žrtve in dež.

Angleški listi poročajo o novih žrtvah za dež v Bulawayo. Divjaki rodu Mtawara so skileali svoj veliki svet, katerega vodi "doktor za dež" in sklenili so, da prikljejo dež s človeško žrtvijo. — Izbran je bil sin "doktorja za dež", ki se ni prav nič branil. — Mladenica so zvezali ter ga položili na kup drv, na katerem je zgorel. Poročevalci so izvedeli, da je bilo med divjaki strašno razbijanje in kričanje, ko je kmalu nato res začelo deževati. Prišla je pa angleška policija, ki je položila 160 divjakov. Pokazalo se je, da je bilo človeških žrtve za dež že precej.

Prenos misli.

Na zborovanju psihijatrov v Moskvi je akademik Betherew izjavil, da ima znanost na razpolago ogromno število faktov in opazovanj, ki dokazujejo, da je moč

Trafikanti za invalide.

Kakor poročajo beograjski listi, je 51 beograjskih trafikantov, ki niso invalidi, odstopilo 1 odstotek čistega dohodka v korist invalidom in družinam padlih vojakov, ki dokazujejo, da je moč

Poletje.

Poletje donša nove dneve in nove potrebe.

Vaši v domovini, ki potrebujejo delno podpora za obdelovanje zemlje in druge domače potrebe, ki v tem času zahtevajo Vašo pomoč, bodo to pomoč najprej in najtočneje prejeli, ako se za Vaše denarne pošiljave poslužite naše trdke.

Ne držite svojih prihrankov mrtvih! — Dajte jim življenje, vložite jih pri nas na **SPECIAL INTEREST ACCOUNT**

Za potovanje in dobavo Vaših iz domovine se morete obrniti na nas v popolnem zaupanju in dobili boste vsa navodila brezplačno.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York City
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

Leonid Andrejev:

Povest o sedmih obešenih.

Za Glas Naroda prevel A. Šebec.

(Nadaljevanje.)

— Jaz? Tanja bo šla s Sergejem, vi z Vasilijem. Jaz, jaz bom šel sam! Kaj zato? Jaz prestanem, saj veste!

Pršli so na jetniške dvorišče. Pomladnja noč je vonjala v taja-jočem se snegu. Vodne kaplje so padale od streh, hitre, druga za drugo, ter pele, udarjajoč ob zemljo, svojo sonorno spomladno pesem.

Sergej Golovin je zadržaval sapo, nato pa potegnil na vso moč vase blagi pomladni zrak.

— Ali imamo že dolgo to krasno vreme? — je vprašal Verner. — Spomlad je!

— Komaj od včeraj! — so mu odgovorili nljudno in naglo. — Prej so bili mrzli dnevi.

Voz za vozom je zapeljal pred skupino; v vsakega je stopilo dvoje oseb, in voz za vozom je vrtil v temo, proti trdnjanskim vratim nad katerimi je visela svetilka. Okoli vsakega voza je bilo videti temne sence jezdečih vojakov; podkve njihovih konj so zdajpazdaj zazvenele in tuhtinami je kak konj izpodrnil na mokrem snegu.

Ko se je Verner pripognil, da stopi v voz, mu je rekel obotavljaje žandar:

— Tu je že nekdo notri, ki gre tudi z vami!

Verner je presenečen pogledal orožnika:

— Kdo? In kam greš? Ah, da da! Še nekdo! Kdo je?

Vojak ni odgovoril. V temnem kotu, v klopčih zviti, majhen in nepremičen, toda živ, je nekdo sedel; ob svetlobi svetilke se je videlo eno odprto oko tega človeka. Ko je sedaj, se je Verner doteknil s svojo nogo njegovega kolena.

— Oprostite mi, tovariš!

Oni ni odgovoril. Ko se je prišel voz pomikati naprej, je vprašal mož v slabi rusščini z boječim glasom:

— Kdo ste vi?

— Moje ime je Verner, obsojen na smrt na večalih vsled poizkusa atentata na življenje X X In vi?

— Jaz sem Janson. . . Ampak jaz ne maram biti obešen. . .

V dveh urah bosta že gledala iz obličja v obličje veliki misteriji; v dveh urah bosta zamenjala življenje s smrtjo, in spoprijaznila sta se.

— Kaj ste storili, Janson?

— Umoril sem svojega gospodarja. Ukradel sem denar.

Po zvoku njegovega glasu bi se dalo sklepati, da Janson spi. Verner je našel v temi njegovo roko ter jo stisnil. Janson jo je počasi odgnal.

— Ali se bojite? — je vprašal Verner.

— Jaz nočem biti obešen! . . .

Umolknila sta. Spet je zatipal Verner roko Estonca, in krepko jo je stisnil v svojih suhih, paleh dlaneh. Obdržal je to roko v svojih, in Janson je ni skušal več odgnati.

V vozu je bil slab, dušec zrak. Iz ust orožnika, ki je sedel nasproti Vernerju, je prihajala v Vernerja zoprna sapa po česnu in slabem tobaku. Toda skozi okno voza je prihajal notri svež pomladni zrak, tako da je bilo tudi v tem temnem vozu čutiti košček pomladi. Jetnikom se je izprva zdelo, kakor da se vozijo v krogu. Skozi gosto zastrta okna se je izpočetka videl sijaj električnih svetilk in žarnic, nato, kar nenadoma, ko je naredil voz ovinek, jih je objela tema; vsled tega so vedeli, da so dospeli v predmestje, ter da se peljejo proti postaji S.

— Kam se peljemo? — je vprašal nenadoma Janson.

Verner mu je odgovoril ter se bolj stisnil njegovo roko. Želel je, da bi mogel odgovoriti s posebno prijaznim glasom in s posebno prijaznimi besedami temu malemu, zaspnemu možu, katerega je zdaj še ljubil bolj kakor vse na svetu.

— Dragi prijatelj! Mislim, da ne sedite udobno. Sedite bližje k meni!

Nekaj časa ni Janson ničesar odgovoril, potem pa je rekel: — Hvala! Dobro je tako! In ali bodo tudi vas obešili?

— Da, — je odgovoril Verner veselo, skoro smeje.

— Ali ste oženjeni? Imate ženo? — je vprašal Janson.

— Ne! Ženo! Jaz! Ne, sam sem. — Tudi jaz, tudi jaz sem sam.

Tudi Vernerja se je pričela polasčati nekaka emocija. Zdelo se mu je, kakor da se pelje na zabavo. Čudno: skoraj vsi, ki gredo na morišče, čutijo tako. Vsi postanejo nekako pijani, in smrt, ki se pripravlja, da zavzame mesto življenja, prične porajati fantome.

— Torej tukaj smo končno! — je dejal Verner skoro veselo, ko se je voz ustavil; in lahko je skočil na tla. A ne tako Janson, ki se je branil iti iz voza. Oklenil se je države pri vratih; žandarji so mu razklenili njegove slabotne prste ter ga prijeli za roke. Ivan se je oprjel na vsega, kar mu je prišlo pod roko: kota, vrat, kolosa, toda takoj je odnehal, kakor hitro je stopil k njemu žandar ter ga prijel.

Kakor vedno ponoči, je bila tudi zdaj postaja temna in zapuščena. Osebnih vlakov so že vsi odpeljali, a zastran vlaka, ki je čakal na progi na jetnike, se jim ni zdelo vredno prizgati luči. Vernerja je streslo; ni se bal, a želel je in čutil potrebo, priti čimprej proč, leči in zatisniti oči. Pretegnil se je in opetovano zazelhal.

— Samo, da bi se nekoliko bolj požurili! — je dejal utrujeno.

Janson je molčal ter se tresel.

Ko so šli obsojenci preko perona, ki je bil obkrožen z vojniki, proti slabo razsvetljenim vogalom, se je Verner znašel poleg Sergeja Golovina. Ta je pokazal z roko na neko stvar ter pričel govoriti. Verner je razumel samo

besedo "svetilka", ostanek stavka se je izgubil v Sergejevem zehanju.

— Kaj si rekel? — je vprašal Verner, takisto zveaje.

— Svetilka. . . svetilka se kadi, — je rekel Sergej.

— Verner se je obrnil. Res: — kadila se je in steklo je bilo že vse okajeno in črno.

— Da, kadi se!

Naenkrat pa se je domislil: — Kaj me neki briga, če se svetilka kadi, ko pa. . . — Sergej je nedvomno mislil isto. Pogledal je Vernerja, potem se je obrnil proč. Oba sta nehala zehati.

Na vlak so šli brez težave; samo Jansona so morali voditi pod pazduho. Ta se je najprej razkorčal ter se uprl z negami ob tla, nato pa je klečnil v kolnih. Vsa teža njegovega telesa je visela na rokah orožnikov; njegove noge so se vlekle kot noge pijanca, in s špicami svojih škornjev je drsal po leseni platformi. Z neizmernimi težavami, toda brez šuma, so ga spravili v vagon.

Vasilij Kaširin je šel sam; nezavedno in nehoti je oponašal gib svojih tovarišev. Ko je stopil na prvo stopnico vagona, je omahnil; orožnik ga je hitro prijel za kolence, da bi mu pomagal. Vasilij se je pričel tresti, kričnil je ter pehnil orožnika od sebe.

— Vasilij, kaj je? Jaz sem. Verner!

— Vem! Ne dotikajte se me! Sam bom šel!

In, še vedno se tresoč, je stopil v vagon in sel v kot. Verner se je sklonil proti Musji ter jo vprašal s tihim glasom, kajaze z očmi na Vasilija:

— Kako je z njim?

— Slabo! — je odvrnila Musja šepetaje. — Saj je že skoro mrt. Povejte mi, Verner, ali smrt res obstoja?

— Jaz ne vem, Musja; ampak mislim, da ne! — je odgovoril Verner z resnim, globokim glasom. (Dalje prihodnjč.)

ljunja sta bila ustreljena oče Jurč Bartula in njegov sin Kostja; ko je padel tudi zaljubljeni Manojlo, so njegovi prijatelji naposled odšli in bitka je bila končana. Družina Bartula je sicer zmagała, ali izgubila je dva svoja člana.

Zaščita dece v Jugoslaviji.

Ministrstvo za socialno politiko je za leto 1922. podalo o zaščiti dece in mladine naslednjo statistiko: V državne domove je bilo sprejetih 3914 in v privatne 2611 otrok. Subvencionirani dečki domovi pa so sprejeli 2157 otrok. Državnih otroških ustanov je bilo 52, privatnih pa 104.

Iz bojev z odmetniki v Srbiji.

Iz Peči v južni Srbiji poročajo, da se je pojavila pri vasi Furza v peškem okraju večja četa armatskih odmetnikov, ki je hotela z albanskega ozemlja prestopiti na jugoslovansko ozemlje kjer bi ropala in ubijala. Zadelo pa je na jugoslovansko orožniško patruljo, ki je takoj otvorila ogenj in poglala odmetnike nazaj preko meje. Na jugoslovanskem ozemlju so ostali trije odmetniki, ki so bili v boju ustreljeni, dva ranjena odmetnika sta pa z drugimi zbežala v Albanijo.

Učiteljski dom v Nišu.

V Nišu v Srbiji se je vršila tedni skupščina učiteljskega združenja, na kateri se je razpravljalo med drugim tudi o gradnji učiteljskega doma v Nišu. Tamonajša mestna občina je odruženju brezplačno odstopila v to svrhu stavbišče v izmeri 800 kvadr. metrov.

Akoja invalidskega združenja.

Minister za socialno politiko je sprejel delegate jugoslovanskega invalidskega združenja, ki so posredovali v zadevi brezplačne vožnje po železnici ter naprosili ministra, naj zastopnikom invalidov na mednarodnem kongresu nakaj denarno pomoč.

Malverzacije z državnim premo- gom.

V Sarajevu so ponovno prišli na sled malverzacijam z državnim premo- gom. V afero so zapleteni baje državni uradniki, ki so v sporazumu z nekim spediterjem jemali cele vagonne državnega premo- ga. Državno pravdnstvo je proti osumljenecem uvedlo preiskavo.

Aretacija velike vohunske družbe.

Kakor poročajo beograjski list "Vreme" iz Novoga Sada, je policija v Belem Monastiru v Baranjski razkrila veliko madžarsko vohunsko organizacijo, v katero so vpletene tudi mnoge ugledne osebe iz Bačke in Slavonije, posebno iz osiješke okolice. Policija v Somboru in Senti vodi najenergičnejšo preiskavo proti tej aretiranim vohunom. Dosedaj je ugotovljeno, da so bili vohuni v zvezi z madžarsko vlado in da so dobivali od nje direktna navodila za delo. Vohuni so obveščali madžarsko vlado predvsem o stanju v jugoslovanski armadi.

Romantika se vedno v cvetu.

Manojlo Djeranić iz Sokolovica v rogatiškem okraju se je smrtno zaljubil v hčerko Jurč Bartule iz vasi Barnika. Hotel je dekletu poročiti, pa dekletov oče ga je zavrnil. To pa ni Manojlu zadostovalo, da bi pustil deklo. Ker ni šlo z milim, bo šlo s silo, tako si je mislil Manojlo in zbral nekaj prijateljev, s katerih pomočjo je hotel izvoljence svojega sreca enostavno odvzeti staršem in jo odpeljati iz hiše. To je takozvana otmica, ki je v jugovzhodnih delih Jugoslavije še močno v navadi. Manojlo je prišel s svojimi prijatelji, vsi oboroženi, ponoči pred hišo, kjer je spala pri starših njegova izvoljenka. Psi so zbudili domačine. Manojlo vse to ni motilo. Šel je v hišo, z njim njegovi prijatelji in začelo se pokati puške, ker so Bartulovi hoteli braniti do skrajnosti deklico. Pri tem str-

BOGATIN SI LAHKO KAJ TAKEGA PRIVOŠČI.

Slika nam kaže krasno newyorško igralko Jessie Brown, ki se bo v kratkem poročila z angleškim milijonarjem lordom Northeskom. Žnjo se je seznanil, ko je igrala v Londonu.

Zagonetno, toda resnično.

Moderni Robin Hood.

Ko ni še postala skoro nič vredna valuta velikanska ovira znanosti, se je avstrijska kriminalna znanost lahko postavljala, da je ena najbolj naprednih na svetu. Pač v nobeni drugi deželi sveta ni bila zgrajena na tako moderni, znanstveni podlagi kot v Avstriji. Zločine je v glavnem preiskoval vseučilišče in le v manjši meri detektivski urad. S pomočjo mikroskopa, kemičnih reagenzij, psihoanalize ter poskusov v reakcijami živcev ter stotine znanstvenih instrumentov so reševali kriminalne skrivnosti in probleme ter razkrili nove metode, ki so pomagale policijskim organom v njih boju proti zločincem.

Eden ustanoviteljev tega praktičnega detektivskega dela avstrijskih vseučilišč je bil sedaj že zamrl dr. Hans Gross z grškega vseučilišča ter avtor najboljših učne knjige za tajne policiste.

Mladostni uxor Adolfa Seidenberga je bil Robin Hood, junaški roparski glavar iz Sherwood gozda, ki je ropal bogatine, da more obdariti reveže. Suhoparni popis, katerega nudijo dunajski policijski akti glede osebnosti ter življenja Adolfa Seidenberga, nima niti malo romantičnega bleška, ki je obdajal tega moderne- ga Robin Hooda, tega v dejansko življenje prenešenega Rafflesa.

Akti popisujejo le gola, trezna dejstva ter nam ga ne slikajo, kako je klečal v maski pred blagajno svojega gostitelja, zloglasnega verižnika in kako je nadomestil svojo masko za močna očala, dočim je topil s svojo acetilensko brizgalnico železo blagajne. Akti ga nam ne kažejo, kako je ušel iz policijskega varstva, iz vojaške ječe in celo usodi, da ga ustrele.

Ugotavlja le s kratkimi, uradnimi besedami, da je končno komaj osem in dvajsetletnega dohoda usoda v obliki smodnika in svinca.

Adolf Seidenberg je bil sin izobraženih dunajskih staršev, ki so uživali izvrsten sloves. Že v mladih letih pa je smatral karijero roparja za stremljenja vreden cilj. Robin Hood je bil njegov ideal. Drugi dečki čitajo roparske povesti se navdušujejo za "junake" teh povesti ter postanejo nato pošteni državljani, ki spoštujejo postave. Adolf Seidenberg pa je bil povsem drugačnega

kova. Njegova karijera mu je bila vnaprej začrtana. Skrbno in metodno je zasnoval svojo zločinsko karijero v vseh podrobnostih ter se pripravil nanjo s temeljitostjo, ki bi napravila v vsakem drugem poklicu iz njega skrajno odličnega, uspešnega in spoštovanega moža.

Njegovi starši, ki seveda niso ničesar slutili, so bili zelo veseli, ko si je izbral inženirski poklic in poslali so ga na vseučilišče v Gradec. Že so videli v njem enega najbolj slavnih konstruktorjev in niti izdaleka se jim ni sanjalo, da hoče obiskovati vseučilišče le v namenu, da se temeljito izuri v izdelovanju orodja, v poznavanju kovin, v konstrukciji jeklenih blagajen ter sestoji in učinkovanju kisl in plinov. Za njega je zamrl dr. Hans Gross z grškega vseučilišča ter avtor najboljših učne knjige za tajne policiste.

Ko je napredoval v svojih študijah, je sklenil praktično izuriti se v elementarnih naukih zločinske obrti, katero si je izbral. Svoji študij pa ni zanemarjal ter vzpirjal svoje pohode le koncem tedna ter v počitnicah in v vsakem slučaju po polnočni uri.

V bližnjih krajih se je pripetilo vsled tega kmalu več vlomov, pri katerih je dobil detični v roke le malekoste svote. Večkrat bi Seidenberga skoro ujeli, a njegova gibčnost, katero si je pridobil s telesnimi vajami mu je v vsakem slučaju omogočila beg. Ko je v starosti dva in dvajsetih let zapustil vseučilišče, je bil teoretično in praktično izolan za svojo zločinsko karijero.

Obžudovanje Robin Hooda je razvilo v njem posebno teorijo. Priprčan je bil, da so bogatini le raditega bogati, ker krajejo revežem in da je dobro delo oropati bogatine ter vrniti oropano blago revežem. Sklenil je nastopiti kot orodje te "poetične pravičnosti".

Nekega mrzlega zimskega dne je prišel k enemu največjih dunajskih prodajalcev premoga, ki je bil znan kot nesramen veriž-

nik, dobrobleten mlad mož, ki se je predstavil kot tajnik nekega bogatega gospoda.

— Mojega šefa vznemirja bedni položaj ubogih v tej zimi, — je rekel mladi mož. — Med prodajalci premoga je dosti pijavk, ki izkoriščajo bedni položaj ter navijajo cene premoga do nezasišanih višin. Moj šef hoče razdeliti med reveže večjo množino premoga, a hoče ostati neimenovan. Če mi hočete staviti primerno ceno, bom naročil premog pri vas. Nato mi boste dobili seznam približno tisoč najbolj revnih mestnih družin in tem boste dostavili kupljene premog. Izplačani boste v gotovini.

Prekupčevalce premoga je navedel svojo najvišjo ceno ter je bil zelo presenečen, ko je bil mladi mož brez ugovora zadovoljen z njo. Tudi denar je dobil takoj. Verižnik s premogom si je zadovoljno mel roki, ter dostavil še istega dne naročeni premog. Na stotine ubogih družin je z veseljem sprejelo premog, kajti rečeno je bilo, da ga je poslal nepoznan dobrotnik. Listi so bili polni poročil o tem neznanem človekoljubu.

Skoraj istočasno pa je bilo objavljeno v listih o vrlom v urad dotičnega verižnika s premogom. Vlomilec se je polastil vsega denarja in tudi onega, katerega je plačal tajnik onega neznanega človekoljuba. Takoj naslednjega dne pa so priobčili listi naslednje pismo:

— Kar sem vzel iz blagajne verižnika, je bil v glavnem mo lastni denar, katerega sem mu plačal za dobavo premoga. Naknadna svota pa predstavlja deset odstotkov za stroške, ki sem jih imel. Ta denar sem mu odnesel, da izsesam vsaj nekoliko krvi, katero je on sam izsesal iz teles revežev. Robin Hood. (Konec sledi.)

10 milijard operetnih tantjem.

Dunajska opereta je eden največjih eksportnih predmetov v Avstriji. Nastopni pregled podaja približno sliko o razširjenju dunajske operete. Največji uspeh ima Fran Lehar. V najrazličnejših operetnih gledališčih na svetu se igrajo dan na dan: "Die lustige Witwe", "Zigeuner Liebe", "Die blaue Mazur", "Wo die Lerche singt", "Der Graf von Luxemburg". Po tudi "Frasquita" je prodana na več nego 100 inozemskih gledališč. Tudi so si številna gledališka ravateljstva starega in novega sveta že prekrbela pravico za predstavo najnovejšega Leharjevega dela "Die gelbe Jacke". Drugi največji uspehi ima operetni kompozit Fran Schubert. "Das Dreimäderlhaus", po kompozistu Berte predelano, je še vedno na vzporedi v 700 gledališčih. Od tega komada prihaja na mesec tantjem 20 milijonov mark.

Raširjene so dalje še druge razne operete. Skupni znesek tantjem, ki tečejo v dunajske gledališke agenture iz inozemskih predstav se cenijo na 10 milijard.

Nemška avijatika.

Nemška trdnja Junker in Dessau je dobila od sovjetske vlade dovoljenje, da sme organizirati zračno zvezo med Stockholmom in Perzijo. Aeroplani na tej poti bodo služili tudi za fotografske slike sovjetske zemlje. Podjetje bo finančno Stinnes in Nemška banka s pomočjo nedavno in nalašč v to svrhu ustanovljene Centralno-azijske banke v Perziji.

Tajski promet v Dalmaaciji.

Mestni občini Dubrovnik in Split sta v svrhu pospeševanja tujkega prometa prejeli od centralne vlade prispevek po 200.000 dinarjev. Že doslej je prispelo na dalmašinsko rivijero lepo število tujcev, zlasti iz Češkoslovaške. Število tujcev se dnevno množi in to bolj, ker so že nastopili lepi pomladanski dnevi.

Obnovitev pogranične čete.

Iz Beograda se poroča, da vlada namerava zopet povsod obnoviti pogranične čete, ki so bile s finančnim razonom ukrajene. Vn. minister izjavlja, da se je od odprave pograničnih čet tihotapstvo nečuvno razcvetelo.

Novo starbe v Beogradu.

V zadnjih treh letih je bilo izdanih v Beogradu 1392 stavbnih dovoljenj in zgrajenih 1322 novih zgradb. Tako poroča "Politika".

Mirovne pogodbe in premaganci.

Če pogledamo danes po sodobni Evropi, opazimo značilen pojav, da trpi vse naše gospodarska in politično življenje pod uplivom določb, ki jih obsegajo mirovne pogodbe. Dva največja razpletajoča se konflikta sta njih posledica: zasedba Ruhrja po Franciji in akuten stadij orijentskega vprašanja. Krivdo za konflikte, ki se ta čas odigravajo deloma celo na pragu Balkana, nosijo mirovne pogodbe.

Odnos med Francijo in Nemčijo je imela urediti mirovna pogodba sklenjena v Versaillesu. Pa jih ni uredila, marveč očitno postrila. Znano je, da versailški mir zahteva od Nemčije odškodnino za vsa gnotna pustošenja na francoskem ozemlju. Gotovo so bili Francozi upravičeni, zahtevati od Nemcev popravilo škoda ter pomoč za obnovo porušenih krajev. Vprašanje je le, v kakšni obliki naj bi se to zgodilo. Kakor kaže dosedanj položaj, Francija v izbiri sredstev za doseg odškodnine ni imela srečne roke. Oblika, v kateri je zahtevala od Nemcev povrnitev škoda, se je zdelo Nemcem nesprejemljiva. Zato tudi nemške vlade niso izpolnjevale obveznosti po določilih, katere jim je predpisal versailški mir.

Ni manj kočljive npravi ni mirovna pogodba, podpisana od zastopnikov Velike antante in Turčije v Sevresu. Posledica te pogodbe, v kateri je seveda antanta upoštevala predvsem lastne koristi, so sedanj zapletljivi na vzhodu. Grška je brez aktivnega sodelovanja v svetovni vojni izšla kot zmagovalka, a se ni zadovoljila z ugodnostmi, katere so ji pribavili v prvi vrsti Angleži, čijih eksponent je bila grška država na vzhodu. Grki so se zato v prošlem letu vrgli na Turčijo z orožjem, meneč, da bodo osmanli državo lahko razkosali popolnoma. Njihovi računi pa so se izkazali za napačne. Iz grško-turških bojev je izšla Grška poražena, nakar so se Turki vzdignili z zahtevo, da se orientsko vprašanje revidira po načelih pravičnosti za Turke in Turčijo.

Pa ne le versailski in sevrski mir, temveč tudi druge mirovne pogodbe nam kažejo, da je stanje sodobne Evrope po njihovih določilih nevrzljivo. Pogledjmo na Madžarsko! Madžari se protivijo razoroženju ter se tudi v ostalem hočejo pokoravati določilom, ki jih predpisuje trianonska mirovna pogodba. Belgarija zavzema v tem pogledu Madžarski podobno stališče.

Senzacionalna aretacija.

Z Dunaja je došel v Beograd posadski polkovnik Vojislav Gokjović, ki ga je v solunskem procesu vojaško sodišče obsodilo na deset let ječe. Ko je bila izrečena obsodba, se je polkovnik Gokjović nahajal v Rusiji. Ko je došel v Beograd, ga je policija aretirala. Govori se, da se solunski proces obnovi in obsodba polkovnika Gokjovića revidira.

Poneorema jugoslovanska ladja.

Iz Gdanskega (Danzig) z dne 15. marca poročajo: V tukajšnji ladjedelnici izdelana ladja za jugoslovansko mornarico v Boki Kotorski "Vojvodina" je na prvi vojni ladj zaupustilo. Vsled nemirnega morja so reševalna dela jako otežočena.

Aretacija komunističnega kurirja.

V Beograd so pripeljali Leona Cispaja, ki ga je aretirala mariborska policija. Obtožen je, da je bil komunistični kurir med Dunajem in raznimi mesti Jugoslavije. Pri preiskavi so našli pri njem mnogo važnih spisov, ki ga zelo obremenjujejo. Preiskava se nadaljuje na ministrstvu notr. zadev.

Novo starbe v Beogradu.

V zadnjih treh letih je bilo izdanih v Beogradu 1392 stavbnih dovoljenj in zgrajenih 1322 novih zgradb. Tako poroča "Politika".

